

تأثیر توسعه مالی بر ارتباط بین تلاطم‌های رشد اقتصادی و تلاطم‌های نفتی

شهرام فتاحی^۱، کیومرث سهیلی^۲، رضوان حمیدی نیا^۳

۱-دانشیار و عضو هیئت علمی گروه اقتصاد دانشگاه رازی

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد دانشگاه رازی

چکیده

نفت یکی از عواملی است که تمدن جدید بر پایه آن بنیان نهاده شده است. این ماده دو نقش اساسی در برپایی سیستم نوین جهانی داشته است. از یک طرف عامل اصلی در تولید انرژی و نیروی محرکه در بخش خانگی، صنعتی و حمل و نقل است و از سوی دیگر ماده اولیه تولید بسیاری از محصولات همچون انواع روغن‌ها، روان‌کننده‌ها است. شواهد نشان می‌دهد تلاطم درآمدهای حاصل از فروش نفت بیشترین سهم را در تلاطم رشد اقتصادی ایران دارند. در این مطالعه تأثیر توسعه مالی بر ارتباط بین تلاطم رشد اقتصادی و تلاطم رابطه مبادله بازرگانی نفت با استفاده از داده‌های سری زمانی در دوره ۱۳۹۳-۱۳۶۰ مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که بین تلاطم رشد اقتصادی و تلاطم رابطه مبادله بازرگانی نفت رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و همچنین توسعه مالی ارتباط بین این دو متغیر را تعدیل می‌کند. همچنین تلاطم تورم دارای اثر منفی بر تلاطم رشد اقتصادی می‌باشد. تولید ناخالص داخلی و نیز هزینه‌های دولت دارای اثر مثبت بر تلاطم رشد اقتصادی است.

کلیدواژه: توسعه مالی، تلاطم رشد اقتصادی، تلاطم رابطه مبادله بازرگانی نفت، هزینه‌های دولت، رگرسیون حداقل

مربعات معمولی